

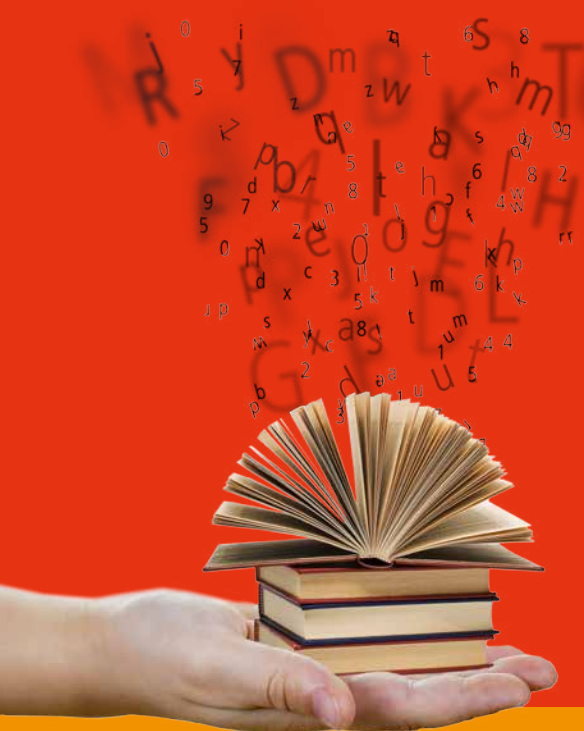
De bibliotheek en
mediaopvoeding? **DOEN!**

Cubiss

Brabantse Netwerk
Bibliotheek

Provincie Noord-Brabant

"De opvoeding heeft
bittere wortels,
maar haar vruchten
zijn zoet."

Aristoteles, Grieks filosoof, 384 - 322 v.C.

INLEIDING

Samen investeren in mediaopvoeding? Doen! Dat is de conclusie van partijen die het afgelopen jaar (2015) hebben samengewerkt in de pilot: *Samen werken aan mediaopvoeding 0-6*.

WIE?

De Bibliotheek CultuurPuntAltena en de Bibliotheek VANnU hebben samen met kinderopvangorganisaties, scholen en de jeugdgezondheidszorg (het Centrum voor Jeugd en Gezin en de GGD) het onderwerp *mediaopvoeding* op de kaart gezet.

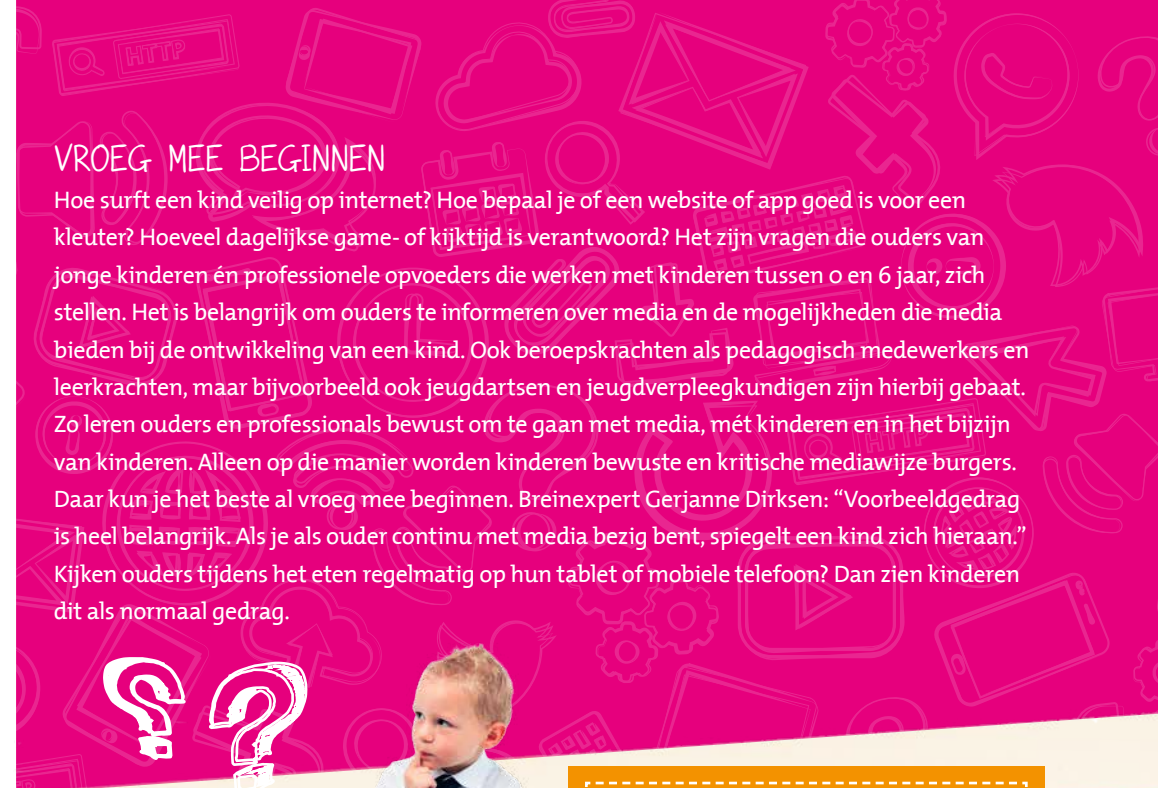
DOELGROEP?

De pilot richtte zich op de organisaties zelf, op de ouders met kinderen in de leeftijd van 0 tot 6 jaar en op de professionals

die werken met deze kinderen, zoals pedagogisch medewerkers en leerkrachten in groep 1 en 2. Niet eerder sloegen al deze partijen de handen ineen om mediaopvoeding gezamenlijk te bespreken.

HOE?

Vanuit dezelfde visie op het gebruik van media voor en door kinderen in de leeftijd van 0 tot 6 jaar, zijn er inspiratiebijeenkomsten georganiseerd.

VROEG MEE BEGINNEN

Hoe surft een kind veilig op internet? Hoe bepaal je of een website of app goed is voor een kleuter? Hoeveel dagelijkse game- of kijktijd is verantwoord? Het zijn vragen die ouders van jonge kinderen én professionele opvoeders die werken met kinderen tussen 0 en 6 jaar, zich stellen. Het is belangrijk om ouders te informeren over media en de mogelijkheden die media bieden bij de ontwikkeling van een kind. Ook beroepskrachten als pedagogisch medewerkers en leerkrachten, maar bijvoorbeeld ook jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen zijn hierbij gebaat. Zo leren ouders en professionals bewust om te gaan met media, mét kinderen en in het bijzijn van kinderen. Alleen op die manier worden kinderen bewuste en kritische mediawijze burgers. Daar kun je het beste al vroeg mee beginnen. Breinexpert Gerjanne Dirksen: "Voorbeeldgedrag is heel belangrijk. Als je als ouder continu met media bezig bent, spiegelt een kind zich hieraan." Kijken ouders tijdens het eten regelmatig op hun tablet of mobiele telefoon? Dan zien kinderen dit als normaal gedrag.

DOEL

Doel: ouders en professionals informeren en inspireren over de kansen die media bieden in de opvoeding. De inspiratiesessie is een eerste stap om kennis bij te brengen over media. Zo worden ouders en professionals in staat gesteld hun rol als mediaopvoeder goed te kunnen vervullen. Zodat zij verantwoorde keuzes kunnen maken uit het aanbod van media, apps, digitale prentenboeken en websites.

DE WINST?

- Ouders en professionals zijn het erover eens: mediaopvoeding is een must in de samenleving van nu;
- Activiteiten rondom mediaopvoeding, zoals een inspiratiebijeenkomst, zorgen voor bewustwording bij en ontwikkeling van ouders en professionals;
- Mediaopvoeding wordt gezien als een gezamenlijke taak van ouders en professionals bij kinderopvangorganisaties, scholen, jeugdgezondheidszorg, gemeenten én bibliotheken.

ACHTERGROND PILOT

In 2015 is vanuit het Brabantse netwerkproject Taal & Media voor Jeugd en Jongeren de pilot *Samen werken aan mediaopvoeding 0-6 jaar* uitgevoerd, samen met de Bibliotheek VANnU en bibliotheek CultuurPuntAltena en lokale en regionale partners. Eén proefproject vond plaats in Rucphen, waar de Bibliotheek VANnU actief is. De andere pilot is uitgevoerd in het Land van Altena, het werkgebied van de Bibliotheek CultuurPuntAltena.

Wat is mediaopvoeding?

Voor de pilot is *mediaopvoeding* gedefinieerd als: 'alle inspanningen van ouders en professionals die werken met kinderen in de leeftijd van 0 tot 6 jaar, om het kind te begeleiden zelfstandig en wijs om te kunnen gaan met (digitale) media'.

VISIE: MAAK KINDEREN MEDIAWIJS!

Door zelf mediabewust te zijn, leren ouders en professionals hoe jonge kinderen spelenderwijs hun weg kunnen vinden in het grote aanbod (digitale) media en kunnen ze hen goed begeleiden tijdens hun mediagebruik.

DE ROL VAN DE BIBLIOTHEEK IN MEDIAOPVOEDING

Media spelen een grote rol in het leven van jonge kinderen. Dat maakt mediaopvoeding belangrijk: de noodzaak om na te denken over de manier waarop media door jonge kinderen worden ingezet, is groot. Mediaopvoeding vraagt dus om een gezamenlijke visie van ouders en alle organisaties die een adviserende rol hebben bij de opvoeding of werken met het jonge kind, zoals de bibliotheek. De bibliotheek is immers een laagdrempelige organisatie waar ouders met kinderen komen en waar veel kinderopvang-organisaties mee samenwerken.

De bibliotheek en mediaopvoeding, het is een combinatie die net zo voor de hand moet liggen als de bibliotheek en (voor) lezen, en de bibliotheek en mediawijsheid. Bibliotheken, taal en media - waar lezen ook een onderdeel van is - horen immers bij elkaar. De meeste bibliotheken bieden al activiteiten en diensten aan op het gebied van mediawijsheid. Door ook een herkenbare en eenduidige bijdrage te leveren aan mediaopvoeding laat de bibliotheek ook op dit terrein haar expertise zien. Zo geven bibliotheken een nog bredere én maatschappelijk relevante invulling aan de bibliotheek als het Huis van de Mediawijsheid.

HOE LEVERT DE BIBLIOTHEEK EEN BIJDRAGE AAN MEDIAOPVOEDING?

Mediacoaches en specialisten van de bibliotheek kunnen een actieve bijdrage leveren aan media opvoeding en mediawijsheid. Als schakel tussen ouders, kinderopvang en school kan de bibliotheek:

- Inspireren om aan de slag te gaan met mediaopvoeding;
- Informeren over geschikte media;
- Bewustwording creëren om media bewust en verantwoord te gebruiken;
- Adviseren over geschikte geanimeerde prentenboeken, apps en websites;
- Ondersteunen bij het inzetten van media;
- Samenwerkingsverbanden initiëren en (inspiratie) bijeenkomsten organiseren.

Klik en go!

Toon als bibliotheek expertise op het gebied van media en mediaopvoeding bij vragen als: 'Welke media zet je wanneer in om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren?', 'hoe vul je dagelijkse activiteiten als (buiten-) spelen en voorlezen aan met (digitale) media?' en 'wanneer hebben media een meerwaarde?' Maar ook: 'welke media passen bij de werkwijze van de kinderopvang?'

WAT KAN DE BIBLIOTHEEK DOEN?

Er zijn meerdere mogelijkheden om als bibliotheek een steentje bij te dragen in mediaopvoeding:

- Leg de focus op pedagogisch medewerkers. Leer hen media bewust en verantwoord in te zetten. Zij kunnen deze kennis over mediaopvoeding vervolgens doorgeven aan ouders én duidelijk maken welke rol zij hebben als mediaopvoeder.
- Organiseer inspiratiebijeenkomsten en workshops voor ouders. Informeer de ouders 'rechtstreeks' over media en geef tips om het mediagebruik van kinderen in goede banen te leiden.
- Zoek partners en samenwerkingsverbanden. Bij ouders van jonge

kinderen gaat het om bewustwording creëren wat betreft hun rol als mediaopvoeder. Partners in de jeugdgezondheidszorg, zoals het Centrum voor Jeugd en Gezin en GGD kunnen daarbij helpen.

"Dit verhaal moeten veel meer ouders horen!"

(ouder na inspiratiebijeenkomst in Rucphen)

Een goede mediaopvoeding hangt nauw samen met mediawijsheid. Het één bestaat niet zonder het ander. Dat geldt thuis, maar ook op de kinderopvang, op school en in de bibliotheek. Grenzen stellen en aangeven welke media-inhoud geschikt zijn, is van wezenlijk belang. Ook complimenten geven, duidelijk maken welke positieve punten mediagebruik heeft en samen praten over media, draagt bij aan goed mediagebruik door kinderen. Vooral bij kinderen in de leeftijd van 0 tot 6 jaar, is samen media bekijken en beleven een must. Kinderen leren zo om op een goede en veilige manier met media om te gaan. Dat moet dagelijks aandacht krijgen van ouders en professionals.

GEEF CONCRETE TIPS AAN OUDERS EN PROFESSIONALS:

- Ga op vaste momenten samen met jonge kinderen met media aan de slag;
- Kies bewust voor de geschikte media en inhoud dat aansluit bij het ontwikkelingsniveau van het kind. Zo leren kinderen spelenderwijs over thema's die ook in het dagelijks leven aan bod komen. Vraag de bibliotheek om advies;
- Praat er met de jonge kinderen over, hierdoor ontstaan er tal van aanknopingspunten om (samen) andere activiteiten te ondernemen.

MEDIA VORMEN AANVULLING OP 'TRADITIONELE' ACTIVITEITEN

De meeste ouders van jonge kinderen vinden dat media de ontwikkeling van kinderen stimuleren. De leer-effecten zijn belangrijker dan de negatieve effecten (Mediawijzer.net, 2015). Geef ouders en professionals dus tips en adviezen om het spel van kinderen te verrijken met media.

WAT IS MEDIAWIJSHEID?

Mediawijsheid is: 'het geheel van kennis, vaardigheden en mentaliteit waarmee burgers zich bewust, kritisch en actief kunnen bewegen in een complexe, veranderlijke en fundamenteel gemedialiseerde wereld'. Oftewel mediawijsheid is de verzameling competenties die je nodig hebt om actief en bewust deel te kunnen nemen aan de mediasamenleving.

"Deze bijeenkomst hadden we niet willen missen!"

(ouder na inspiratiebijeenkomst in Rucphen)

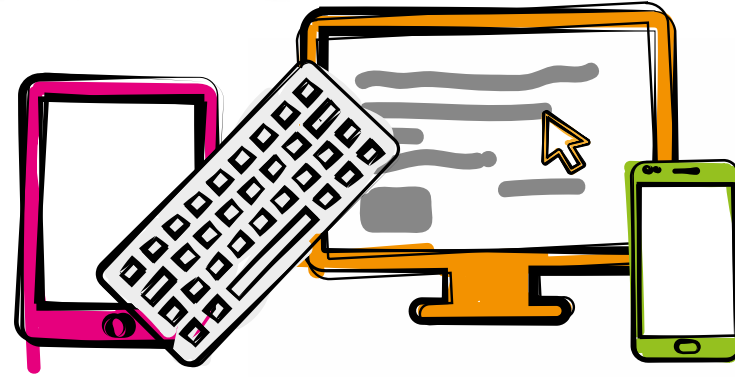
Aandacht voor media betekent niet dat ouders of professionals in de kinderopvang media moeten binnenlaten in de wereld van jonge kinderen. Iedereen moet een eigen, bewuste keuze maken om wel of geen media in huis te hebben of in te zetten in de kinderopvang.

MARIJ ROKX, DOMEINSPECIALIST VAN DE BIBLIOTHEEK VANNU.

'DE BIBLIOTHEEK IS EEN LOGISCHE PARTNER'

Waarom heb je meegedaan met de pilot 'Samen werken aan mediaopvoeding 0-6'?

"Mediaopvoeding omvat zowel boeken als digitale media. Daarom is de bibliotheek een logische partner in het geheel. Bovendien zet de bibliotheek hoog in op netwerken en samen met partners activiteiten opzetten."

Welke rol kan de bibliotheek spelen als het gaat om de mediaopvoeding van ouders en professionals in de kinderopvang en op scholen? En wat kan de bibliotheek doen voor kinderen in de leeftijd van 0-6 jaar?

"De bibliotheek kan tips geven over goede apps en (voor)leesboeken op bijvoorbeeld een ouderavond of teambijeenkomst van pedagogisch medewerkers of leerkrachten. Verder beschikt de bibliotheek over een aantal multimediaprojecten en kunnen er via de website digitale prentenboeken worden gedownload. Een jeugdconsulent is

ook beschikbaar om zo'n prentenboek voor te lezen in een peuter- of kleutergroep."

"KINDEREN HEBBEN MEER BEHOEFTE AAN MODELLEN DAN AAN CRITICI."

Uit: *Things Your Dad Always Told You, But You Didn't Want to Hear* (1994) van Carolyn Coats, Amerikaans pedagoog en auteur.

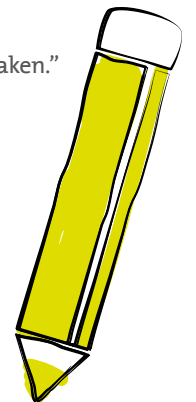
Is het belangrijk om samenwerkingspartners te zoeken? Waarom?

"Zeker. Samen sta je sterk(er). Ieder heeft zijn eigen insteek en expertise en dan vul je elkaar mooi aan. Bijkomend voordeel is dat je eventuele kosten kunt delen."

Wat zou je, naar aanleiding van je ervaringen binnen de pilot, aan andere bibliotheken – die de eerste stappen nog moeten zetten op het gebied van mediaopvoeding – willen meegeven?

"Begin gewoon! Zoek partners, zoals de kinderopvang, het onderwijs, het CJG en de GGD en peil hoe zij erin staan. Kijk of je samen activiteiten kunt organiseren. Daarnaast is het ook een goed idee om het consultatiebureau erbij te betrekken. Ouders komen vaak al met hun eerste vragen over mediaopvoeding op het consultatiebureau, terwijl de medewerkers er zelf nog niet zo bekend mee zijn. Wellicht is het handig om een soort bijspijkertraining over media en mediaopvoeding te geven aan medewerkers van het consultatiebureau,

voordat je er -als bibliotheek- richting ouders iets mee gaat doen. Het is namelijk belangrijk dat professionals hun rol als mediaopvoeder naar ouders toe kunnen invullen en waarmaken."

"Dit is een eyeopener!"
(pedagogisch medewerker Woudrichem)

GRIETJE ZEMERING, EDUCATIEMAKELAAR VAN DE BIBLIOTHEEK CULTUURPUNTALTENA

'MEDIAOPVOEDING PAST HELEMAAL BIJ DE BIBLIOTHEEK'

Waarom heb je meegedaan met de pilot 'Samen werken aan mediaopvoeding 0-6'?

"Er is nog geen beleid bij de Bibliotheek CultuurPuntAltena wat betreft mediaopvoeding voor de doelgroep 0 tot 6 jaar. We zijn wel actief in het basisonderwijs met mediawijsheid, maar in het kader van de doorgaande leerlijn én gelet op de opmars van media in onze samenleving moeten we ook met mediaopvoeding aan de slag."

Welke rol kan de bibliotheek spelen als het gaat om de mediaopvoeding van ouders en professionals in de kinderopvang en op scholen? En wat kan de bibliotheek doen voor kinderen in de leeftijd van 0-6 jaar?

"De bibliotheek is een betrouwbare en laagdrempelige organisatie. Wij kunnen ouders en professionals in de kinderopvang bewust maken van mediaontwikkelingen in de maatschappij en de invloed van media op jonge kinderen. Ook laten we zien hoe je deze media op een goede manier inzet

voor de ontwikkeling van het kind.

Dat doen we door scholing van pedagogisch medewerkers, door ouders te informeren via workshops in de bibliotheek of tijdens ouderavonden op school of in de kinderopvang. We hebben daarvoor de expertise in huis met een mediacoach en een taalcoach. Voor kinderen van 0-6 jaar kan de bibliotheek betrouwbare apps, websites of (digitale) boeken beschikbaar stellen en aanbieden. Zodat ouders en hun kinderen op een verantwoorde manier met media omgaan."

Is mediaopvoeding een (nieuwe) vanzelfsprekende rol voor de bibliotheek? Waarom?

"Ja, Bibliotheek CultuurPuntAltena werkt al nauw samen met kinderopvangorganisaties en het basisonderwijs op het gebied van leesbevordering, mediawijsheid en cultuureducatie. Mediaopvoeding past hier helemaal bij."

Is het belangrijk om samenwerkingspartners te zoeken? Waarom?

"Door samenwerking met partners, bijvoorbeeld het consultatiebureau, krijg je een breder draagvlak voor het onderwerp en kun je jonge ouders al vroeg informeren over het belang van mediaopvoeding. Samen bereiken we nog meer ouders. Als je met andere organisaties samenwerkt, dan deel je ook kosten van gezamenlijke activiteiten."

Hoe zorg je voor expertise in eigen huis?

"Door scholing van medewerkers en door samenwerking met partners op het onderwerp mediaopvoeding."

Wat zou je, naar aanleiding van je ervaringen binnen de pilot, aan andere bibliotheken – die de eerste stappen nog moeten zetten op het gebied van mediaopvoeding – willen meegeven?

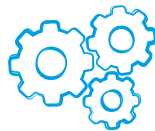
"Doen! Ga aan de slag met het onderwerp mediaopvoeding. Het komt de bewustwording en ontwikkeling van de medewerkers ten goede. Daardoor kunnen ze kinderopvangorganisaties, ouders en kinderen nog beter informeren en ondersteunen. Verder heeft de pilot de samenwerking met verschillende partners versterkt. Daardoor doen we ook in de toekomst makkelijker een beroep op elkaar."

WAT LEVERT 'SAMEN WERKEN AAN MEDIAOPVOEDING 0-6' OP?

Bibliotheek CultuurPuntAltena en Bibliotheek VANnU hebben in 2015 meegedaan aan de pilot *Samen werken aan mediaopvoeding 0-6*. Wat heeft het opgeleverd volgens de betrokken partners?

- Meer kennis bij alle partners over mediaopvoeding;
- Een gezamenlijke visie met partners op mediaopvoeding;
- Inzicht in het belang van mediaopvoeding door ouders en professionals;
- Meer kennis over goede materialen en middelen die je als bibliotheek beter kunt inzetten en promoten;
- Een format en communicatiekalender voor de organisatie van inspiratiebijeenkomsten voor ouders en professionals;
- De ervaring dat het belangrijk is om aan de slag te gaan met enthousiaste partners;
- Verbeterde samenwerking met partners. Door het intensieve contact met de betrokken partners weten ze elkaar voortaan beter te vinden.

OUDERS IN SPAGAAT

"Ouders komen regelmatig in een spagaat door de toename van het mediagebruik van hun kinderen. Aan de ene kant staan ze hun kinderen steeds vaker en langer toe om met tablets en computers te spelen, zelfs tot in de slaapkamer. Aan de andere kant zijn ouders er ook van overtuigd dat media geen 'must' voor hun kinderen zijn en vinden ze dat kinderen beter iets anders kunnen doen dan met media bezig te zijn." Dit blijkt uit het [onderzoek 'Iene Miene Media'](#) van het Nederlands Jeugdinstituut dat in opdracht van Mediawijzer.net in maart 2015 is uitgevoerd onder ruim 1000 ouders van kinderen van 1 t/m 8 jaar.

SELECTEREN VAN GOEDE INHOUD

Kinderopvangorganisaties laten digitale content vooral selecteren door pedagogisch medewerkers zelf. In 40% van de gevallen wordt een beroep gedaan op de bibliotheek om een verantwoorde keuze te maken uit het aanbod van media-producties. Er ligt dus een kans voor bibliotheken om meer te adviseren in geschikte media die aansluiten bij het ontwikkelingsniveau van het kind! [Onderzoek 'Media in de kinderopvang' \(2014\)](#), het Nederlands Jeugdinstituut en Sardes.

MEDIA UKKIE DAGEN

Van 1 t/m 8 april 2016 organiseert Mediawijzer.net weer de Media Ukkie Dagen. Deze campagne heeft tot doel opvoeders en professionals te ondersteunen bij de mediaopvoeding van kinderen van 0 tot en met 6 jaar. Het leren omgaan met media is immers onderdeel van de opvoeding. Alle ouders en (professionele) opvoeders hebben daarom het recht op goede informatie over de invloed van media op jonge kinderen. Een vast onderdeel van de Media Ukkie Dagen is de uitreiking van de Media Ukkie Award. Deze vakprijs gaat naar de maker(s) van de beste Nederlandse app voor kinderen van 0 tot en met 6 jaar. Tip: Bibliotheken kunnen activiteiten organiseren in het kader van de Media Ukkie Dagen. Zie de [website](#) voor meer informatie over activiteiten het afgelopen jaar.

TIP: 'SAMEN WIJS MET MEDIA'

Het gebruik van de moderne media is niet meer weg te denken uit het dagelijks leven van jonge kinderen. De hoeveelheid mediatijs onder jongere kinderen lijkt steeds langer te worden. Al is het maar voor het gemak van de ouders: media houden kinderen makkelijk zoet. Bewustwording en het (verantwoord) omgaan met media moet daarom onderdeel worden van de mediaopvoeding voor en door ouders en kinderopvang. De publicatie 'Samen wijs met media' is een hulpmiddel voor directie, managers van kinderopvangorganisaties én de pedagogisch medewerkers om media een plaats te geven binnen het pedagogisch beleid. Om zo met jonge kinderen (0-4 jaar) verantwoord met media aan de slag te gaan.

TIP: SPELEND LEREN

Het Sectorinstituut Openbare Bibliotheken heeft samen met BoekStart en Mijn Kind Online de brochure 'Spelend leren', digitale media voor 2-4 jaar uitgegeven. Het is een leidraad voor kinderopvang, mediacoaches en ouders om wegwijs te raken in het grote aanbod van media en hoe er op verantwoorde wijze mee om te gaan.

TIP,
TIP TIP

VISIE OP MEDIA IN DE KINDEROPVANG

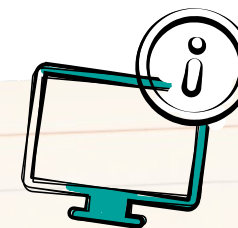
De Toolbox *Visie op media in de kinderopvang* is een middel om als kinderopvangorganisatie met elkaar in gesprek te gaan over media. Het team ontwikkelt met hulp van de toolbox een visie op media binnen de eigen organisatie en op het opnemen van media in het pedagogisch beleidsplan. Ook helpt het bij de communicatie met ouders over media. De toolbox is in opdracht van Het Kinderopvangfonds door Sardes en het NJi samen-gesteld. Te [downloaden](#) via de website van het NJi.

TIP: TRAINING DIGIDREUMESSEN

Met de training Digidreumesen leer je media optimaal in te zetten in de kinderopvang, om zo kinderen spelenderwijs te ondersteunen in hun ontwikkeling. De training sluit aan bij de eigen werkwijze van kinderopvangorganisaties, de pedagogische thema's en/of een VVE-programma. Hierdoor wordt de inzet van educatieve apps en digitale prentenboeken een verrijking van de dagelijkse kinderopvangpraktijk en een eigentijdse aanvulling op spelen en bewegen. Kijk voor meer informatie over Digidreumesen, mediaopvoeding in de kinderopvang: <http://www.digidreumesen.nl/>

BIBLIOTHEEK ALS SAMENWERKINGSPARTNER

Is het belangrijk om samenwerkingspartners zoals de bibliotheek te zoeken? Nadja Leistra, TWB, Beleidsadviseur JGZ: "Ja, dat is heel belangrijk. Als het gezonde 'mediamenu' breed en eenduidig wordt uitgedragen door professionals, zullen ouders voldoende worden bereikt. Dan kan het gebruik van media in de opvoeding een positieve(re) bijdrage leveren aan de ontwikkeling van kinderen. Daarnaast is samenwerken met bibliotheken in een project als BoekStart en samenwerken rondom de aanpak van laaggeletterdheid belangrijk om de ontwikkeling van taal te stimuleren. Ook achterstanden bij kinderen in taal/spraakontwikkeling kan hiermee in een zo vroeg mogelijk stadium worden voorkomen. Hierbij spelen media zeker een rol."

MEER INFORMATIE EN INSPIRATIE

www.digidreumesen.nl is een initiatief van Het Kinderopvangfonds voor professionals in de kinderopvang en ouders met kinderen van 2 tot 4 jaar.

www.mijnkindonline.nl is een kenniscentrum voor jeugd en media.

www.mediawijzer.net is het Nederlandse Expertisecentrum mediawijsheid dat in 2008 is opgericht op initiatief van de Ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Jeugd en Gezin. Heeft tot doel om de mediawijsheid van jongeren van 0 tot 18 jaar te bevorderen.

www.mediaukkie.nl is een initiatief van Mediawijzer.net.

www.nji.nl is het Nederlands Jeugd Instituut, een kenniscentrum voor jeugd en opvoeding.

Via deze [link](#) tref je een overzicht aan van de belangrijkste ontwikkelingskenmerken van kinderen in de leeftijd van 0 t/m 3 jaar. Voor de leeftijdscategorie 4 t/m 6 jaar heeft de site ook de ontwikkelingskenmerken beschreven: <http://www.mediaopvoeding.nl/achtergrondinfo/4-6-jaar>

MEER LEZEN OVER EEN VERANTWOORD MEDIA-AANBOD?

Wil je meer weten over een verantwoord media-aanbod en inhouden voor jonge kinderen, kijk dan op de volgende websites:

WWW.BERESLIM.NL

Computerspellen voor jonge kinderen (3-7 jaar) én hun ouders en opvoeders. Kinderen kunnen er spelletjes spelen en prentenboeken bekijken.

WWW.DIGIDREUMES.NL

Een website met informatie over educatieve apps met beoordelingen. Plus inzichten en tips op het gebied van jonge kinderen en media. Ook vind je er informatie over de training Digidreumesen.

WWW.FUNDELS.COM

Bestaande prentenboeken komen hier voor kinderen (3-7 jaar) tot leven op een interactieve manier. De animatie in het digitale prentenboek is aangevuld met teken-, speel- en doe-activiteiten.

WWW.MEDIASMARTIES.NL

Een overzicht van media, afgestemd op de leeftijd (1,5 - 11 jaar), met informatie over de inhoud en geschiktheid van televisieprogramma's, (bioscoop)films, online games, video games, apps en websites.

WWW.WEPBOEK.NL

Geanimeerde prentenboeken, onderverdeeld in drie leeftijdscategorieën (2-3 jaar, 3-4 jaar en 4-5 jaar). Uitgangspunt is taalstimulering door het aanbieden van onder andere beelden, geluiden en woorden.

WWW.MYBEE.NL

De eerste kinderbrowser die toegang geeft tot websites -ook sites voor kinderen tot 4 jaar- die zijn geselecteerd aan de hand van diverse kwaliteits- en leeftijdscriteria. Met deze browser kunnen kinderen veilig en gemakkelijk op het internet surfen.

BRONNEN WE ♥ MEDIA

- Cubiss (2014). *Samen wijs met media!* Tilburg: Cubiss.
- Dam, H. van (2014). *Web Wijsheid Wetenschap, het www van mediaopvoeding*. Adviesrapport mediaopvoeding, Lectoraat Nieuwe Media. Leiden: Universiteit Leiden.
- Digidreumesen (2015). *Witboek Mediaopvoeding: ook een taak van de kinderopvang!*
- Mediawijzer.net (2015). *Hoofresultaten - Onderzoeksverslag Iene Miene Media 2015*. Hilversum: Mediawijzer.net.
- De eerste kinderbrowser die toegang geeft tot websites -ook sites voor kinderen tot 4 jaar- die zijn geselecteerd aan de hand van diverse kwaliteits- en leeftijdscriteria. Met deze browser kunnen kinderen veilig en gemakkelijk op het internet surfen.
- Nederlands Jeugd Instituut (2015). *Toolbox Mediaopvoeding*. Utrecht: Nji.
- Nikken, P., Bontje, D., Abell, O. & Verweij, S. (2013). *Speel Digiwijs!* Samen aan de slag met media voor jonge kinderen. Tilburg: Zwijzen (in opdracht van Het Kinderopvangfonds en Digidreumes).
- Nikken, P., Bontje, D. & Abell, O. (2014). *Toolbox Visie op media in de kinderopvang*. Digidreumes/Het Kinderopvangfonds.
- Pardoën, J. (2014). *Ukkies: hun brein en mediaopvoeding (white paper)*.
- Raad voor Cultuur (2005). *Mediawijsheid*. De ontwikkeling van nieuw burgerschap. Den Haag: Raad voor Cultuur.
- SIOB (2014). *De Bibliotheek, BoekStart en digitale media 2-14 jaar*. Den Haag: Sector Instituut Openbare Bibliotheken.

COLOFON

Initiatief vanuit het project *Taal & Media voor jeugd en jongeren* en project *Vergroten mediawijsheid*.

Ontwerp Imageau
Redactie Swaans communicatie

Kijk voor meer informatie op www.cubiss.nl/mediawijsheid

Mede mogelijk gemaakt door
Provincie Noord-Brabant

DANKWOORD

Dank aan alle partners en betrokkenen bij de pilot *Samen werken aan mediaopvoeding 0-6 in Rucphen* en in het Land van Altena. Ook dank aan Denise Bontje (Sardes) voor haar bijdrage aan de inspiratie-bijeenkomsten.

